

De Eraut

van de

Gereformeerde Kerken in Nederland.

Het auteursrecht van den inhoud van dit blad wordt verzekerd overeenkomstig de wet van 28 Juni 1881 (Staatsblad No. 124.)

Zondag 18 Augustus 1912. N°. 1807.

Dit blad wordt geregeld des Vrijdags aan de geabonneerden verzonden. Bijdragen van medewerkers, ingezonden stukken en alles wat verder den inhoud van dit blad betreft, te adresseren aan de REDACTIE. Abonnementen en Advertenties aan de ADMINISTRATIE Bureau: Warmoesstraat 96, te Amsterdam. Inzendingen, die later dan Dinsdag 's namiddags te 12 uren worden ontvangen, kunnen voor het nummer van die week niet meer in aanmerking komen.

Abonnementen: franco aan huis, per drie maanden / 1.20, voor België per jaar / 5.30 bij vooruitbetaling, voor het verdere Buitenland en Ned.-Indië per jaar / 6 bij vooruitbetaling. Afzonderlijke nummers / — 10. Abonnementen worden aangegoten door het Bureau te Amsterdam. Boekhandelaren, Postdirecteuren enz. Advertenties: van 1 tot 6 regels / 1.20, voor elken regel meer / — 30. Aanvragen en vermelding van leidegaven / — 12 per regel.

De wasdom des Lichaams.

Uit welken het gehele lichaam, bekwamelijk samen voegt en samen vastgemaakt zijnde, door alle voegselen der toebereiding, naar de werking van een ietelijk deel in zijne mate, den wasdom des lichaams bekamt, tot zijns zelfs opbouw in de liefde.

Ephese 4 : 16.

Het mystieke Lichaam van Christus is niet hetzelfde als de uitwendige Kerk. Wel hangen beiden nauw saam, maar toch zijn ze onderscheiden. Dit onderscheid poogde men in de dagen der Hervorming aan te geven door onderscheid te maken tusschen de zichtbare en de onzichtbare Kerk, en het Lichaam van Christus te zoeken in de onzichtbare. Tot de zichtbare Kerk behoorden dan alle gedoopten, en tot de onzichtbare alleen de uitverkorenen.

Toch kan niet geloofend, dat het Lichaam van Christus ook met de zichtbare Kerk in zeker verband staat. Iets waar bij ge dan onder de „zichtbare Kerk“ niet te denken hebt aan ééne bepaalde plaatselijke Kerk, maar in eenheid alle Kerken hebt saam te vatten, die, over de gansche wereld verspreid, van den Christus openlijke belijdenis doen, zijn Woord laten uitgaan, en de Sacramenten van Doop en Avondmaal toedienen. Tot op zekere hoogte kunt ge zelfs zeggen, dat de zichtbare Kerk dat deel van het Lichaam van Christus, dat thans op aarde verkeert, in zich besluit. Het verschil is maar, dat de zichtbare Kerk mechanisch in elkaar is gezet, en dat de onzichtbare Kerk organisch bestaat, en daarom het Lichaam heet, omdat een lichaam een organisme is, dat wast, groeit, en uit zich zelf toeceemt, zich uitbreidt, en wint in kracht en omvang. Als de Schrift ons dan ook van den „wasdom des Lichaams“ getuigt, is hiermee niet bedoeld op de Kerk als zichtbaar instituut, maar op de Kerk als verborgen organisme, d. i. op het mystieke Lichaam des Heeren.

Hiermede is niet gezegd, dat het zichtbare instituut onverschillig is. Ge kunt het 't best vergelijken bij het kleed, waarin het lichaam zich hult. Bij een kleed dat ook het Lichaam des Heeren behoeft en niet missen kan, nu de Kerk niet in het paradijs, maar in de onheilige wereld optreedt. Bij een kleed dat eens weg zal vallen, als deze wereld haar einde zal bereikt hebben, maar dat het Lichaam des Heeren nu nog niet missen kan, om zich in de wereld te openbaren, en uit de wereld tot zich te trekken, al wat naar Gods bestel bij haar hoort. Schier in elk opzicht gaat deze vergelijking met het kleed door. Ons lichaam schiep God, maar ons kleed weeft menschenhand. Ons lichaam is organisch, ons kleed is mechanisch vervaardigd. Toch richt zich het kleed naar het lichaam, en kan ook ons vleeschelijk lichaam het kleed, nu het paradijs te loor ging, niet meer missen.

Maar hieruit volgt dan ook, dat de wasdom niet op 't kleed, maar op 't lichaam ziet. Zet 't lichaam zich uit, dan moet het kleed vernieuwd of althans vermakelt worden. Vandaar de vervorming, die de zichtbare Kerk telkens ondergaat. Maar wat stand houdt, en zichzelf gelijk blijft, ook onder het wassen, dat is het levende lichaam. En vandaar dat de Schrift ons herhaaldelijk bij den „wasdom van het mystieke Lichaam“ bepaalt.

Van waar bekamt nu het Lichaam dien wasdom? Dit hangt er van af, wat ge onder wasdom verstaat. Wasdom in 't getal, of wasdom in het wezen. En dan natuurlijk is hier bedoeld wasdom, niet in het getal, maar in het innerlijk zijn, zoo als 't lichaam van een kind opwast tot het lichaam van een man. Reden waarom we iemand die volgroeid is, dan ook volwassen plegen te noemen.

En nu betuigt de Schrift u, dat deze wasdom aan het mystieke Lichaam toe komt uit zijn Hoofd. Zoo toch staat er: dat we hebben „op te wassen tot Hem die het Hoofd is, namelijk Christus, uit wien het gehele Lichaam den wasdom des lichaams bekamt“.

Twederlei zit hierin. Er moet wasdom zijn in de leden, en daardoor wasdom van het Lichaam. Wij als leden moeten „alleszins opwassen in Hem die het Hoofd is“ (Ef. 4:15), en evenzoo is het uit Christus als ons Hoofd, dat het gehele Lichaam „den wasdom des Lichaams“ bekamt. Niet altijd gaat deze twederlei groei geheel gelijk. Zal dit het geval zijn, dan moet er wasdom zijn „naar de werking van een iegelijk deel in zijn maat“ (Ef. 4:16). Maar

telkens gebeurt het, dat een deel tijdelijk in zijn groei achter blijft. Dat komt dan later wel terecht, doch eerst het volgroeien van elk orgaan en van elk lid is noodig, zal eens het gehele mystieke Lichaam zijn vollen groei erlangen kunnen.

Doch hoe dit ook ga, de groei, de wasdom moet altoos aan het Lichaam, en dus ook aan de onderscheidene leden van het Lichaam, toekomen uit het Hoofd, uit Christus; niet uit de wereld, en niet uit ons zelf. En dit nu verstaat ge het best, zoo ge 't vergelijkt met wat de ademtocht is voor ons aardse lichaam. Het is onze mond, en dus ons hoofd, dat de levensucht inademt en uitademt, en het is deze ademtocht die het leven in heel het lichaam gaande houdt en tieltelen doet. Sluit men iemand met geweld den mond af, dan stikt hij, en gaat 't leven heel 't lichaam uit. Ademt iemand daarentegen diep en krachtig in versche lucht, dan gedijt hierdoor heel het lichaam, en krijgt er des wasdom door.

En zoo nu ook is het in het mystieke Lichaam. Uit Christus vaart in dit Lichaam de geestelijke ademtocht, en door die werking van Christus op ons erlangt en het Lichaam en elk lid van dit Lichaam den wasdom.

Voor dien ademtocht van Christus, die heel het Lichaam doortrekt en wassen doet, geeft de apostel, bij terugslag op onszelf, slechts één geestelijk element aan. Den wasdom krijgt het Lichaam uit Christus, maar tot zijn zelfopbouw in de liefde. Natuurlijk schuilt hier nog veel meer in, maar heerlijk is toch de samenvatting om den wasdom van het Lichaam uit Christus met onze zelfopbouw in de eenheid der liefde te doen schitteren. Zoo wordt liefde het geestelijke levenselement zelf. Een liefde die in ons niet was, maar die, van den Zoon uit den Vader naar ons uitgegaan, in den Godmensch Christus menschenlijken vorm aannam. Een liefde die alsoo als een nieuwgeboren macht in den Zoon des menschen tot ons nadert. Een liefde die als een Goddelijk medicijn, en tegelijk als een Goddelijk levenselixir, uit Christus als het Hoofd zich aan heel het Lichaam en aan al zijn leden mededeelt. Een liefde die ook u, zoo ge immers leeft in Christus, heeft aangeraakt, heeft vervuld, heeft bezield met een leven dat ge buiten Christus niet kent. En, juist wijl dit in al Gods kinderen alsoo is, is het een liefde die elk lid met Christus, maar ook elk lid met elk ander lid saamblindt in heilige trouw, en zoo haar worden doet tot een liefdesceement, dat heel het Lichaam samen houdt, tot één maakt, en opbouwt.

Alles uit Christus, uit het Hoofd, omdat er geen vrede is dan in het bloed des Kruises, en zoo heel het Lichaam een nieuwe macht, een nieuwe wereld op zich zelf, een wereld in gestadigen wasdom, en waarin altoos de macht der Liefde triomfeert.

DR. A. K.

Verenigingsleiden.

WAT DE ZENDING DOET.

bleef. Deze werkte moedig voort en was veel tot zegen, maar had met vele moeilijkheden te kampen, ook wat het geldelijke betreft.

Gevoeg hiervan was, dat een paar heeren, waaronder Dr. C. W. Pohlmann, toenmaals te Weesp, zich de zaak van de Egypte-zending aantrokken en in 1882 in overleg traden met de zendinggemeente te Ermelo, maar zonder dat zulks aanvankelijk veel resultaat opleverde. De Ermelo'sche gemeente kon blijkbaar niet voldoende voor haar post te Callioub zorgen, maar scheen anderzijds ook niet veel lust te hebben, van den post afstand te doen ten behoeve van een zich geconstitueerd hebbende Egypte-comité, waarin o.a. de genoemde Dr. Pohlmann zitting had. De door het Comité sooscer gewenschte afstand had eerst plaats in het begin van 1886, nadat br. Spillenaar zich genoodzaakt had gezien, zijn ontslag als zending bij de Ermelo'sche gemeente aan te vragen.

Alsnar werd onmiddellijk overgegaan tot de oprichting van een Vereniging tot Uitbreiding van het Evangelie in Egypte, welke de taak van de zendinggemeente overnam en met liver en toewijding voortzette. Evenwel waren daarmede niet alle bezwaren overwonnen, want al kwam er nu een betere regeling van zaken, er was een gemis aan arbeidskrachten, met name voor het onderwijs, dat toch ook verzorging behoeft. Toen men eindelijk slaagde, was dat slechts voor weinige jaren, zoodat men weldra weer onder hetzelfde gemis te lijden had, dat eerst na drie jaar weer werd weggenomen.

Maar er waren nog andere bezwaren, door welke de Egypte-zending gedrukt werd. Zoo heerschten b.v. in 1897 de mazelen en de kinkhoest op oorustbarens wijze in Callioub, en openbaarde zich, als gevolg van de overwinning der Turken op de Grieken, een opnieuw opslaande haat van de Mohammedanen tegen al wat Christen was, zoodat het er op begon te lijken, dat de Egypte-zending geheel zou worden uitgeroeid.

Voegen we daarbij nu nog, dat er tegevoel van de houding van het gepeupel van Callioub ernstig gevaar voor de plaats en den zendingspost ging dreigen van den kant van het Engelsche leger — een gevaar, hetwelk evenwel gelukkig afwees — dat ernstige zichte doordrong tot in het gein van br. Spillenaar, en dat men met financiële moeilijkheden te worstelen had, dan is dat alles wel voldoende om te doen verstaan, hoe men er toe kwam, er over te spreken, dat het misschen beter was, de Egypte-zending over te doen aan een missie, welke arbeid daar te lande reeds meer uitgebreid was.

Evenwel kon men in 1903 schrijven: „Uit de geschiedenis onder Egypte-zending blijkt, dat zij een lijdensgeschiedenis geweest is. Vele en zware beproevingen heeft de Heere over dezen arbeid gebracht. Sterke steunpilaren, krachtige werktuigen heeft hij er aan ontnomen, zware stormen hebben menigen bloeden en vrucht dragenden boom op dit gedeelte van den grooten zendingssakker omver geworpen. Maar door de genade des Heeren hebben wij tot hertoe het werk, door den Heere ons opgedragen, biddend en in de vaste overtuiging: „De Heere wil, dat wij voortgaan“, voortgezet“.

En op de jaarvergadering van 1911 werd de haar 25ten jaardag vierende vereniging wel genoemd een „kind van tranen en gebeden“, maar kon toch met groote dankbaarheid van ondervonden zegeningen gewaagd worden. Met haar posten te Callioub en Barrage, die samen slechts 30 gemeentelieden tellen, maar 2 gewone scholen hebben met resp. 72 en 40 leerlingen en 1 meisjesschool (te Barrage) met 30 leerlingen, staat de Nederlandse Egypte-zending daar als een toonbeeld van geloofsverharding, welke van geen wijken weet.

Officiële Berichten.

Classis Meppel.

De Geref. kerken in de classis Meppel hebben in hare vergadering van 7 Aug. preparatoir gekamincerd B. van Halsema, candidaat in de godgeleerdheid aan de Theol. school te Kampen, en met alle stemmen besloten, hem vrijheid te verleen om te staan naar de Bediening des Woords.

Namens de classe Meppel:

G. van HALSEMA, *scriba*.

Korte notulen van de vergadering der classis Gouda, gehouden 6 Aug. Dr. van Dijk laat singen Ps. 111 : 5, leest Psalm 111 en gaat voor in gebed. De credentia's worden ondersoekt. Bergambacht en Haastrecht hebben een diaken afgevaardigd, aan wien keurstem wordt verleend.

De notulen worden gelezen en goedgekeurd. De classis adviseert Gouda met den trap van censuur voort te gaan in een tuchtaak. Aangenomen wordt om den kerkeraad van E. het volgende te schrijven: De classis Gouda meldt u hare ernstige ontstemming wegens uwe officiële mededeeling van de schorsing van Dr. R. in de bladen. Naar haar oordeel behoort zulk een mededeeling onder gesloten couvert aan de verschillende classes te geschieden en niet openlijk in de bladen, wijl dit aanleiding geeft tot den haat der vijanden.

Dep. deelen mede, dat Dr. Esser zooveel mogelijk hulp zal verleen om een zendingsterrein gedurende het verlof van Dr. Netelenbosch, en dat het ziekenhuis gedurende dien tijd gesloten is. Dep. adviseeren geen classicaal zendingdag te houden.

De vacatuurbesturen worden aldus geregeld:

Haastrecht, DD. van Dijk en Sap; Krimpen, DD. Oinga, van Setten en Volgt; Lekkerkerk, DD. Andree en Jaspers; Zevenhuizen, DD. Dalhuyzen, Wielenga en Stadig.

De begroting voor art. 11 en 13 K.O. wordt vastgesteld.

Rapport wordt uitgebracht van de gehouden Part. Synode. De Synode adviseert voortaan naar de aangenomen regeling voor de saamwerking der diaconen te handelen. In verband daarmede worden 3 dep. benoemd: Dr. van Dijk, diaken J. Berghuis te Waddingsveen en diaken J. A. Hey te Oudewater, met hun secundi, Dr. Wielenga, diaken van Tol en diaken E. Groeneweg.

De boeken van de dep. voor het weeshuis, de kas E. B. P., de Theol. School en de Theol. Fac. der V. U. werden in orde bevonden.

De dep. ad examina worden gecontinueerd. Bij de rondvraag naar art. 41 wordt aan enkele kerken advies gegeven. Dr. Jaspers neemt op zich, in de volgende vergadering een referaat te houden over „de taak van den consulent“.

De collecten en bijdragen worden gestort. In de namiddag vergadering doet Dr. Netelenbosch eenige mededeelingen omtrent den arbeid der zending. De vergadering, die door eenige belangstellenden werd bijgewoond, singt Z.E.W. Ps. 134 : 3 toe. Om des tijds wille worden geen korte notulen gelezen. Dr. Netelenbosch gaat voor in dankzegging.

Op last der classis,

A. van DIJK, *h. t. assessor*.

Kort verslag der vergadering van de classis Gorinchem op 7 Aug. 1912.

1. Namens de kerk van Arperen opeet de consulent, Dr. W. H. Bouwman, de vergadering op de gebruikelijke wijze.

2. Na voorlezing der credentia's, waaruit blijkt, dat één Dienaar des Woords afwezig is en één kerk door slechts één ouderling is vertegenwoordigd, wordt het moderamen aldus geconstitueerd: Dr. J. van der Vlies, praeses; Dr. C. Lindboom, scriba; Dr. W. L. Mito, assessor.

3. De notulen worden gelezen en goedgekeurd. 4. Dr. Los ontvangt inlichting, wat elke kerk bijdraagt voor den arbeid in Rijn-Pruisen; de bijdragen zullen voortaan gestort worden op de Augustus-classis.

5. Dr. C. Lindboom rapporteert aangaande de laatste particuliere Synode van Z. Holland (a. ged.), beantwoordt een vraag aangaande de kas naar art. 19 K. O., en wijst op de nalatigheid van een vijftal kerken, die nog niets doen voor de Medische Zending.

6. Van de rondvraag naar art. 41 K. O. wordt gebruik gemaakt tot het vragen en geven van eenige adviezen.

7. De vacaturebeurten worden aldus geregeld: Giesse-Ouderk en Giesse-Nieuwkerk: Dr. Mito; Hardinxveld: D.D. Los en Lindboom; Langerak: Dr. Kapteijn; Noorderloos: D.D. Bouwman en Van der Vlies; Meerkerk: Dr. Steinhart.

8. Na lezing der korte notulen gaat de praeses voor in dankzegging en sluit hij de vergadering. Namens de classis Gorinchem:

W. L. MITO, *h. t. assessor*.

Buitenland.

N.-Amerika. Dr. Steffens. In memoriam.

Uit de nieuwe wereld komt het droeve bericht tot ons, dat Dr. Steffens, hoogleraar aan het Theol. Seminarie te Holland (Michigan), op den leeftijd van 73 jaar is overleden. Vooral doet ons het heengaan van dezen broeder leed, omdat wij hem leerden kennen als een man die het ideaal, dat broeders van hetzelfde huis ook behooren naam te wonen, met kracht voorstond en veel pogingen in het werk stelde om hen, die geschieden gingen leven na een tijdlang vereenigd te zijn geweest, weer bij elkander te brengen. Wanneer van de zijde der Chr. Geref. Kerk en van die der Ref. Church scherpe woorden werden gebruikt, was Dr. Steffens er aanstonds bij om te betogen: wilt gij dat de breuk niet steeds groter wordt, dan moet gij niet zoo tegen elkander te veld trekken, maar behoort gij in de eerste plaats te trachten elkander te waardeeren.

Om te doen gevoelen wat Dr. Steffens voor de Gereformeerden in N.-Amerika geweest is, weten wij niet beter te doen, dan over te nemen hetgeen in *De Hope* en in *De Wachter* over hem geschreven is. *De Hope* schrijft: „Dr. Steffens, zooda men hem in den omgang noemde, was geboren in 't jaar 1839 te Embden, Duitschland; maar, door goddelijk bestier van zijn levensloop, werd hij een wereldburger. Zijn leven en werk brachten hem in aanraking met Nederland en Schotland, met 't stuk van de oude Axiatische wereld en met geen gering deel der nieuwe wereld van Amerika.“

De Heere had hem rijkelijk met edele gaven. Met dert talenten werd, door een burgerlijk, letterkundige en godgeleerde kweeking goede winst gedaan. Als leeraar was hij een kweekeling van de Theologische School te Kampen. Hij was van meet af een student en hij bleef het, door alle vorderingen heen, tot den dag zijns overlijdens, om als leerling in te gaan in hoogere stieren, waar we niet meer ten deele kennen.

Bovenal bleef onze broeder steeds een leerling aan de voeten van den Heere Jesus zijnen Zaligmaker, in Wiens dienst en tot Wiens eere hij zoo gaarne zijne gaven en krachten besteedde.

Zijn eerste dienst was in het altijd zoo belangrijk als moeilijk zendingswerk der Vrije Schotsche Kerk, te Constantinopel, Turkije, alwaar hij haar ontmoette, die hem meer dan vijftig jaren lang zulk een ware levenshulp was.

De zendinggeest daar ontvlamd, stierf nimmer uit, getuige daarvan, om slechts vier te noemen: zijn geregelde pennsvrucht in het maandschrift *De Hedenwereld*, zijn schrijven in het nieuwe tijdschrift *The Modern World*, zijn invloed in de Zeelands-zendinggemeente en zijn zending-inval in het Theol. Seminarie.

Uit Azië werd hij teruggeleid naar Nederland, waar hij als herder en leeraar in de gemeenten door hem bediend met zulk een zegen mocht arbeiden, dat zijn stam- en geloofsgenooten te Silver Creek, Ill., hem naar Amerika riepen.

Van daar uit en in steeds wijder kringen gaf God hem veel werk in de Geref. Kerk in Amerika, als plaatselijk leeraar in deze middel-punten, onder de Oost-Friezen in Illinois, in New-York City, in de groote Geref. gemeente te Zeeland en ook voor een wijle tijds te Orange City, Ia.

Het meest belangrijke deel van zijn werk was gewijd aan de studie en den dienst der heilige godgeleerdheid.

Daar was hij een echt vakman.

Het hoogleeraarsambt vond in hem een meester.

Hij had de waarheid lief met een geestdrift, die vaak in liver ontvlamde.

Als hoogleeraar was hij een arbeider, die niet beschaamd maakte; hij groef diep in de goedmijn der Schrift en bezat de gave om uit den rijken ouden schat beide oude en nieuwe dingen voort te brengen. Zijn leerlingen hadden hem lief en achtten hem hoog om zijns werks wil.

Onze broeder was confessioneel; trouw gehecht aan al het kostelijk eigen der Geref. Kerken, en stond pal met woord en pen voor de onverschrokken verdediging van zijn overtuiging in dezen, maar daarmede ging gepaard een ruime blik in andere deelen van de algemeene kerke Christi, met erkenning van al wat goed en edel was, waar ook het zich mocht openbaren.

Hij kende andere deelen van het groote rijk des Heeren in menig opzicht beter dan soms eigen burgers van dat gewest sulks doen. Daar lag een ardelijke trek van 's mans karakter. De grootheid van Dr. Steffens' dienstwillig leven kan uitgedrukt worden door de twee woorden: leeraar en hoogleeraar.

Hij had geleerd om te leeren.

Hij had veel om niet ontvangen, en het was zijn lust het om niet te geven. Daarvan getuigen in zeer geringe mate de jaargangen van *De Hope*.

Tijd ontbreekt om van deze geschatte en vruchtbare medewerking te spreken.

Door zooveel spreekt onze broeder nog ook nadat hij gestorven is.

Was hij een kind Gods en dienstknecht zijns Heeren zonder gebreken? Die met hem in intieme kringen omgingen, waren getuigen van zijn kleinheid voor den grooten God, zijn dorst naar de gerechtigheid des Kruises, zijn honger naar gemeenschap met den Heere Jesus en zijn genot om als gebrekkig geloovige te rusten in de volle en rijke genade Christi.

En nu is hij niet meer, want God nam hem weg.

Hij verliet ons in den nog krachtvollen avond van zijn levensdag, zoo het zich zijn vrienden voordoet met genoeg reserve voor nog menigen dag werks, maar, naar zijn dikwerf geuite begeerte, werd hij zoo van zijn post afgeleid, en midden uit den arbeid des daags opgeroepen in de vreugde van den heerlijken dag der eeuwigheid, waar Zijne dienstknechten